HEADLINES
RADIO SHOW
TACKLING FASCINATING MODERN CONTROVERSIES FROM A HALACHIC PERSPECTIVE
with
DOVID LICHTENSTEIN

Abuser Threat

Shiur# 543 | Jan 10th 2026

פרדס יוסף פרשת שמות פרק ד פסוק ד

[צ] וישלח ידו ויחזק בו. באבות (פ"ד מ"א) איזהו חכם הלומד מכל אדם, גם מיצר הרע ונעשה יצר הרע יצר טוב, וזה שאמרו [באבות שם] הכובש את יצרו ולא ההורגו, רק כובשו לעבוד על ידו עבודת ה'. וזה שנאמר וישלח ידו ויחזק בו ויהי למטה בכפו:

רמב"ם הלכות מתנות עניים פרק ח הלכה י

פדיון שבויים קודם לפרנסת עניים ולכסותן, ואין לך מצוה גדולה כפדיון שבויים שהשבוי הרי הוא בכלל הרעבים והצמאים והערומים ועומד בסכנת נפשות, והמעלים עיניו מפדיונו הרי זה עובר על לא תאמץ את לבבך ולא תקפוץ את ידך ועל לא תעמוד על דם רעך ועל לא ירדנו בפרך לעיניך, ובטל מצות פתח תפתח את ידך לו, ומצות וחי אחיך עמך, ואהבת לרעך כמוך, והצל לקוחים למות והרבה דברים כאלו, ואין לך מצוה רבה כפדיון שבויים.

שולחן ערוך יורה דעה הלכות צדקה סימן רנב סעיף ג

כל רגע שמאחר לפדות השבויים, היכא דאפשר להקדים, הוי כאילו שופך דמים.

שו"ת דבר אברהם חלק א סימן א

ויש להעיר ממ"ש הר"ן בחי' לסנהדרין (דף מ"ו ע"א) וז"ל ב"ד מכין ועונשין כו' ומעתה נראה שאלו הב"ד כו' ראוי שיהיו מומחין וסמוכין כו' אבל במקומות שדנין ד"נ בחו"ל לא יספיק להם טעם זה כו' דב"ד אלקים בעינן כדכתיבנא אלא דאי אית להו הרמנא דמלכא לדון ד"נ כפי דיני ישראל נראה לומר שכל ד"נ שדיניהם חייב מיתה מצד דין המלכות ובדיננו ג"כ חייב מיתה בזה יכולים הם לדון מכח דהרמנותא דמלכא וכדאיתא בפ' השוכר את הפועלים עכ"ל והריטב"א בשמ"ק ב"מ (דף פ"ג ע"ב) כתב נמי וז"ל אמר להם תפסוהו והא דדאין בלא עדים והתראה ושלא בזמן סנהדרין שאני הכא דשליח דמלכא הוא ומדיני המלכות להרוג בלא עדים והתראה ליסר העולם עכ"ל, וע"ז לא שייך כל הטעמים הנ"ל, דטעמא דכיבוש לא שייך הכא דהא אסור להרוג גם את הכבושים

והפקר ב"ד נמי לא שייך לענין זה ובפ' מלך נמי לא נזכרה מיתה, ובע"כ צ"ל שהוא ממשפטי המלוכה שכן מצינו במלכי ישראל, וי"ל נמי דנלמד ממאי דב"ד מכין ועונשין שלא מן הדין גם בעונשי הגוף ואמרינן במו"ק (דף ט"ז ע"א) ומחינן ותלשינן כו' דכתיב ואריב כו' ואכה מהם כו' הן למות הן לשרושי כו' וגם זה מדין שררה הוא כמ"ש לענין הפקר ב"ד בממון ושייך גם באוה"ע כמ"ש וצע"ק לפי"ז על מה שהוצרכו הראשונים בהנהו אינשי דנשתעבדו בהו לטעמא דכיבוש ובמק"א כתבתי דאפ"ל דזהו רק דהותר למלך ולא בתורת קנין ודין חיוב ולכן לא הוה בעו הנהו אינשי גיטא דחירותא והלכך באו מטעם הכיבוש דזהו כבר דין קנין ובעו גיטא דחירותא, עיי' מ"ש להלן סי' י"א אות י"א ובעיקר משפטי המלך וכל הדברים האמורים בפרשה אם הוא דין בפ"ע שבא בקבלה או דמיוסד ונזכר בדינים הכתובים האריך בזה הגרצה"ח ז"ל בספרו תורת נביאים וכתב דהוא רק מענין התקשרות בינו לבין העם, ולפי"ז הוא ג"כ מענין הפקר ב"ד כמ"ש בפנים משם המרדכי והריב"ש בתקנות בני העיר ולענין דיני מיתה במורד ואינך כ' שהוא מדין רודף, וזה שייך גם במלכי אוה"ע ועיי' ברמב"ם (פ"ג ממלכים ה"ח) שכ' מלך ישראל כו' ועיי' בחת"ס חאו"ח (סי' ר"ח):

ט"ז יורה דעה סימן רנב ס"ק ה

אוכל נבילות. נתבאר בסי' רנ"א דאפי' בשביל פעם אחת שעשה כן להכעיס הוה מומר שלא להחיותו ולפדותו ע"ש בדברינו.

וגם אם יסכימו רק לקרוא איזה בנין על שמה, לא כל הישיבה, אפשר להתיר לקרוא את הבנין של הישיבה על שמה, מאחר שאז אינו כ"כ מפורסם[רסו].

הלכות פדיון שבויים

לבקש חנינה עבור אסיר שמכר סמים

רל"ג] ודודי הג"ר ראובן צלצל וביקשני לשאול מרבינו אודות רב אחד שפוגש אנשים שאינם שומרי תורה ומצוות ומקרבם לדת, ופגש אחד שסיפר לו אודות חבר יהודי בן כ"ז שבבית האסורים מחמת שמכר סמים, וביקש שהרב מינץ יפגשו, ואם יראה שעשה תשובה וכו' יכתוב בשבילו מכתב לממשלה לבקש רחמים. ושאל דודי הג"ר ראובן אם טוב לעשות טובות לרשעים כאלו. ומצד שני, אם ישתדל בשבילו, זה יעזור לקרב חבריו. והשיב רבינו שאינו רואה חסרון בדבר, דאולי באמת עשה תשובה, דאם רק מכרו לאחרים, ולא לקחו בעצמו, הוי זה רשעות, לא שגעון שקשה להפטר ממנו.

ובכלל רק מבקש רחמים, אינו מחליט שראוי באמת. ואין הקפדה כך לכתוב, בפרט מאחר שיכול לנבוע מזה שיקרב אחרים.

שולחן ערוך חושן משפט הלכות מאבד ממון חבירו בידים ומוסר ומלשין סימן שפח סעיף יב

כל (המוסר) [המיצר] הצבור ומצערן מותר למסרו ביד עובדי כוכבים אנסים להכותו ולאסרו ולקנס.

רמב"ם הלכות סנהדרין פרק יז הלכה ט

אבל ראש הישיבה שחטא מלקין אותו ואינו חוזר לשררותו גם אינו חוזר להיות כאחד משאר הסנהדרין שמעלין בקודש ולא מורידין.